

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-OK.050.1.2024.AAG
3018282.11738401.9515340
Warszawa, 16-02-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją z dnia 30 stycznia 2024 r. r. Pani Posłanki Anny Sobolak w sprawie interpretacji przepisów dotyczących sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w zakresie bioodpadów stanowiących odpady komunalne zebranych w sposób selektywny (znak: K10INT908) przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Odnosząc się do pytania 1, wyjaśniam, że samo poddanie selektywnie zebranych bioodpadów obróbce tlenowej w procesie kompostowania nie wystarczy do zaliczenia tych odpadów do odpadów poddanych recyklingowi. Należy przeanalizować co się finalnie z tymi odpadami stało. Warto też pamiętać, że recykling jest to specyficzny rodzaj odzysku (nie każdy odzysk jest recyklingiem), w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach. Dla przykładu proces R3, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹, jest to recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania). W związku z czym, należy przeanalizować czy dany odpad przetworzony w procesie R3 został poddany recyklingowi czy innemu procesowi odzysku. Samo wskazanie procesu R3 nie wskazuje jednoznacznie na proces recyklingu.

Odnosząc się do pytania 2, wyjaśniam, że zgodnie z art. 3b ust.2b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach² „Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów”. Ten przepis wszedł w życie 1 stycznia 2022 r. W związku z tym nie jest uzasadnione twierdzenie, że „Zarówno przed jak i po wejściu w życie Rozporządzenia do poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych powszechnie zaliczano w Polsce odpady wytworzone w procesie kompostowania bioodpadów zebranych selektywnie i wykorzystane w procesie R3 w ramach rekultywacji składowisk”.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska opublikowało 21 lutego 2022 r. komunikat dotyczący obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu³, w którym wyjaśniono, że zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odpadów poddanych odzyskowi na składowisku nie można zaliczać do łącznej masy odpadów poddanych przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi. Jak

¹Dz. U. z 2023 r. poz. 1597

²Dz. U. z 2023 r. poz. 1469

³Komunikat dostępny na stronie: <https://www.gov.pl/web/klimat/obliczanie-poziomu-przygotowania-do-ponownego-uzycia-i-recyklingu-odpadow-komunalnych>

to zostało przytoczone wyżej, dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów.

Należy przy tym podkreślić, że przekazanie odpadów na składowisko jest ostatecznością, odpady powinny być kierowane do procesów stojących wyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami⁴. Tak, aby mogły z powrotem wrócić do obiegu, co wpisuje się w tak ważne dla środowiska i naszego zdrowia działanie mające na celu transformację naszej gospodarki do gospodarki o obiegu zamkniętym.

W roku 2022 (za rok 2021) dokonywano po raz pierwszy obliczenia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w stosunku do wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych, w tym bioodpadów, wykorzystując przepisy rozporządzenia z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych⁵. Wcześniej bioodpady nie były wliczane do ogólnej masy wytworzonych odpadów ponieważ obliczanie odbywało się na podstawie masy wytworzonych odpadów tzw. 4 frakcji – papieru, metali, szkła i tworzyw sztucznych.

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wprowadziło przepisy dot. zaliczania masy bioodpadów oraz odpadów ulegających biodegradacji, które poddane obróbce tlenowej lub beztlenowej zalicza się do odpadów komunalnych poddanych recyklingowi, jeżeli wystąpią następujące przesłanki:

1. musi z nich powstać produkt, który można wprowadzić na rynek, spełniając przepisy szczegółowe: mogą być wprowadzane do obrotu jako nawóz lub środek poprawiający właściwości gleby na podstawie pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa lub gdy stanowi produkt nawozowy, lub
2. jeżeli powstanie z nich odpad, to też można zaliczyć do odpadów poddanych recyklingowi pod warunkiem, że to co powstało w wyniku kompostowania lub fermentacji będzie wykorzystywane na powierzchni ziemi i to wykorzystanie przynosi korzyści rolnictwu lub prowadzi do poprawy stanu środowiska.

W § 6 ust. 3 tego rozporządzenia zostało uszczegółowione jakie przepisy pozwalają stwierdzić, że powyższe przesłanki zostały spełnione:

Ad. 1. jeżeli z omawianych odpadów powstaje produkt, który może być wprowadzany do obrotu jako nawóz lub środek poprawiający właściwości gleby na podstawie pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa wydanego zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2021 r. poz. 76) lub gdy stanowi produkt nawozowy UE w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającego przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 2003/200 (Dz. Urz. UE L 170 z 25.06.2019, str. 1, z późn. zm.)

Ad. 2. Jeżeli powstaną odpady, to można zaliczyć je do odpadów poddanych recyklingowi pod warunkiem, że będą wykorzystane na **powierzchni ziemi** i to wykorzystanie przynosi

⁴ Hierarchia postępowania z odpadami jest opisana w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1597)

⁵ Dz. U. poz. 1530

korzyści rolnictwu lub prowadzi do poprawy stanu środowiska zgodnie z przepisami art. 30 ust. 4⁶ lub ust. 5⁷ ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Stąd niewłaściwe jest stwierdzenie, że „Rozporządzenie nie narzuca w tym zakresie jakichkolwiek dodatkowych warunków, nie określa, co należy rozumieć pod pojęciem „wykorzystanie na powierzchni ziemi”, nie odsyła także w tym zakresie do innych aktów prawnych”.

Należy też zwrócić uwagę, że w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 30 ust. 4 ustawy o odpadach jest mowa o odpadach o kodzie *ex19 05 03 Kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania) wytworzony z odpadów zielonych i innych bioodpadów zbieranych selektywnie*, który może zostać wykorzystany w rolnictwie przynosząc korzyści środowisku i przy takim wykorzystaniu, może być zaliczony na poczet poziomu recyklingu. Takiego podejścia nie można jednak rozszerzyć na działania polegające na deponowaniu odpadów na składowisku – bez względu na cel wykorzystania odpadów.

Jeżeli przepisy rozporządzeń nie wprowadzają w swojej treści definicji pojęć do których się odnoszą, należy skierować się do aktów prawa wyższej rangi. Składowiskiem odpadów, zgodnie z zawartą w ustawie o odpadach definicją, jest obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów⁸. Faza eksploatacji takiego obiektu obejmuje również etap jego rekultywacji. Natomiast proces rekultywacji składowiska, prowadzony jest w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów. Podsumowując, nie można uznać składowiska za powierzchnię ziemi, która w myśl definicji oznacza ukształtowanie terenu, glebę, ziemię oraz wody gruntowe⁹. Jak to wynika z ww. definicji składowisko to obiekt budowlany, który nie zawiera się w definicji powierzchni ziemi.

Wracając do kwestii uznania bioodpadów i odpadów ulegających biodegradacji za odpady poddane recyklingowi i w odniesieniu do rozporządzenia wydanego na podstawie art. 30 ust. 5 ustawy o odpadach, w przypadku odpadu o kodzie *19 05 03 Kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania)* może być on stosowany do rekultywacji biologicznej, zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych i zwałowisk skał płonnych pochodzących z górnictwa węgla kamiennego lub ich części (tak zwanej okrywy rekultywacyjnej), przy czym grubość warstwy stosowanych odpadów powinna być uzależniona od planowanych obsiewów lub nasadzeń. W kontekście ww. definicji oraz innych przepisów ustawy o odpadach należy zaznaczyć, że przepisy te nie dotyczą składowisk odpadów. Możliwość wykorzystania odpadów do wykonania okrywy rekultywacyjnej na składowiskach odpadów regulowana jest przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów¹⁰.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

⁶ Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie procesu odzysku R10 (Dz.U. poz. 132).

⁷ Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz.U. poz. 796).

⁸ art. 3 ust. 1 pkt 25 ustawy o odpadach.

⁹ Art. 3 pkt 25 ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 poz. 54)

¹⁰ (Dz.U. z 2022 r. poz. 1902)